



Силабус курсу

Агроекологічний контроль і управління

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма: «Агрономія»

Спеціальність-201 Агрономія

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 5, Мова викладання: українська

ПП

Керівник курсу

канд. с.-г.н., Мороз Віра Василівна

Контактна інформація

vera_moroz@ukr.net +380939479729

Опис дисципліни

Головною метою курсу “Агроекологічний контроль і управління” є набуття студентами знань, вмінь і навичок здійснення екологічного контролю, моніторингу, паспортизації та інспектування у різних складових довілля; розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища і екологічної безпеки, додержання технологічних режимів природоохоронних об’єктів. Формування у студентів аргументованого висловлювання й відстоювання своєї точки зору шляхом конструктивного діалогу, який зменшує ризики конфліктів з боку сторін та спонукає до узгодження і компромісу у вирішенні природоохоронних завдань, приймати адекватні самостійні еколого-управлінські рішення, брати на себе біосоціальну відповідальність з екологічної безпеки довілля, народного господарства та інших сфер людської діяльності.

Завданням дисципліни є: набуття знань, вмінь і навичок здійснення екологічного контролю, моніторингу, паспортизації та інспектування; надбання студентами теоретико-методичних знань з питань діяльності екологічної інспекції та особливостей застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства; розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища і екологічної безпеки, додержання технологічних режимів природоохоронних об’єктів.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Тема 1. Види, форми екологічного контролю, класифікація.	Поняття «екологічний контроль». Завдання екологічного контролю, об’єкти та суб’єкти. Класифікація екоконтролю за організацією взаємозв’язку контролюючого суб’єкта і об’єкта, за сферами діяльності. Механізм екологічного контролю. Функції екологічного контролю. Організаційні та попереджувально-охоронні функції управління у сфері природокористування. Загальні та специфічні функції екологічного контролю, їх механізм дії. Державний та громадський екологічний	Поточне опитування

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
		контроль. Правові форми регулювання.	
2/1	Тема 2. Нормативно-методична система екологічного управління.	Джерела екологічного права в Україні. Екологічна відповідальність за порушення природоохоронного законодавства. Стандарти і міжнародні рекомендації в системі екологічного менеджменту (управління). Особливості державного управління в екологічній сфері за кордоном. Британський стандарт BS 7750 в системі екологічного менеджменту. Схема екологічного менеджменту і аудиту EMAS. Серія міжнародних стандартів системи екологічного менеджменту ISO 14000.	Поточне опитування
4/2	Тема 3. Правові засади діяльності державної екологічної інспекції.	Завдання, функціональні обов'язки та права державної екологічної інспекції. Основні завдання Держекоінспекції. Методи екологічного контролю. Види перевірок, організація і порядок здійснення державного екологічного контролю. Громадський екологічний контроль: права та обов'язки. Політика реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.	Поточне опитування
4/2	Тема 4. Система громадського екологічного контролю: предмет, поняття, принципи, правове регулювання.	Категоріально-понятійний базис громадського екологічного контролю. Об'єкти і суб'єкти екологічного контролю. Доступ до екологічної інформації. Зв'язок громадського екологічного контролю з екологічними правами громадян. Сучасний стан правового регулювання громадського екологічного контролю. Оцінка впливу на довкілля. Стратегічна екологічна оцінка. Здійснення державного та громадського контролю.	Поточне опитування
4/2	Тема 5. Заходи впливу до порушників природоохоронного законодавства.	Адміністративні заходи впливу до порушників природоохоронного законодавства. Дисциплінарні заходи впливу. Припинення дії дозволів на права спеціального природокористування. Матеріальна відповідальність за шкоду, завдану екологічними правопорушеннями. Кримінальна відповідальність за екологічні правопорушення	Поточне опитування
4/2	Тема 6. Інструменти екологічно зорієнтованого управління аграрним підприємством.	Концепція сталого екологічного розвитку. Організаційні підходи та методи зниження рівня впливу агровиробництва на довкілля. Сутність та завдання екологічного менеджменту. Основні напрямки екологічної діяльності підприємства.	Поточне опитування

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
		Структура екологічного менеджменту. Екологічна служба підприємства.	
4/2	Тема 7. Екологічна паспортизація аграрних об'єктів і земельних ділянок.	Зміст і призначення екологічних паспортів. Екологічна паспортизація потенційно-небезпечного об'єкта господарської діяльності. Екологічна паспортизація земельних ділянок. Екологічна паспортизація відходів. Екологічна паспортизація територій.	Поточне опитування
4/2	Тема 8. Планування раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища.	Сутність планування раціонального природокористування й охорони довкілля. Принципи і методи планування охорони довкілля. Планування заходів з охорони і використання об'єктів довкілля.	Поточне опитування

Літературні джерела

- 1 Екологізація виробництва та зелені технології: Курс лекцій : навч. посіб. для студ. всіх спеціальностей всіх освітніх програм / Н.С. Ремез, А.О. Дичко, Т.В. Гребенюк, В.О. Броницький. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 209 с.
- 2 Екологічний контроль в агропромисловому комплексі: навч.-метод. посіб. / Лико С. М. ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 303 с.
- 3 Екологічні технології в агробізнесі : практикум для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / уклад. А.А. Івашура. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 74 с.
- 4 Екологія : навчальний посібник. Лико Д.В., Лико С.М., Портухай О.І. та ін. // Херсон: Олді-плюс, 2016. 304 с.
- 5 Екологія: навчальний посібник. / Пиріг Г.І., Горун М.В., Файфура В. В., Федірко М.М. Тернопіль, 2019. 156 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38135>.
- 6 Економіка довкілля і природних ресурсів : монографія / Ю.В. Дзядикович та ін. Тернопіль : Астон, 2016. 392 с.
- 7 Закон України "Про відходи" // Відомості Верховної Ради. 1998. №36-37. С. 242-252.
- 8 Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища". URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
- 9 Закон України "Про екологічний аудит". URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1862-15>.
- 10 Закон України "Про екологічну мережу України» URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>.
- 11 Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2768-14,561-12>.
- 12 Івашура А. А. ІТ-технології у структурі екологізації агробізнесу / А. А. Івашура // Інформаційні технології та системи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. : тези допов. Х. : ФОП Бровін О.М., 2019. С. 26.
- 13 Івашура А. А. Аналіз сталого споживання і виробництва в Україні / А. А. Івашура, О. М. Борисенко, М.Ф. Савченко та ін. // Technological innovation: engineering, manufacturing, agricultural complex and zoology : Collective Scientific Monograph. Dallas, USA: Primedia eLaunch LLC, 2022. P. 60-68.

- 14 Івашура А. А. Зелене мислення як основа екологізації виробничих процесів / А. А. Івашура, О. М. Борисенко // Нові і нетрадиційні технології у ресурсо- та енергозбереженні : матеріали міжнар. наук.-техн. конф., Одеса: ОНПУ, 2019. С. 66-68.
- 15 Івашура А. А. Сучасні тенденції розвитку зеленої економіки в умовах глобалізації та мінімалістичного руху : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 115 с.
- 16 Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015.
- 17 Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к96-вр>.
- 18 Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
- 19 Лісовий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3852-12>.
- 20 Податковий Кодекс України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- 21 Ресурсоефективні та чисті технології. Навчальний посібник. В. М. Кропивний, О. В. Медведєва, А. І. Гречка, А. В. Кропивна, О. В. Скрипн. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 369 с.
- 22 Arthur P.J. Mol, David A. Sonnenfeld. Ecological Modernisation Around the World: Perspectives and Critical Debates. Routledge, 2014. 309 p.
- 23 Buttel, Fredrick H. (2000). Ecological modernization as social theory. «Geoforum». №31 (1). pp. 57–65.
- 24 Gavrylenko M., Fedirko M., Dziubanovska N., Pyrih H., Brych V. and Halys N.. [Modeling of the Temperature Regime of the District Heating System in the Context of Energy Efficiency and Reduction of Environmental Impact](#) 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT), Deggendorf, Germany, 2020, pp. 136-139, DOI: 10.1109/ACIT49673.2020.9208930.
- 25 Maxwell, S.L., Cazalis, V., Dudley, N. et al. Area-based conservation in the twenty-first century. Nature 586, 217-227 (2020).
- 26 Maxwell, S.L., Cazalis, V., Dudley, N. et al. Area-based conservation in the twenty-first century. Nature 586, 217-227 (2020).
- 27 Peter M. Chapman, Anne Fairbrother, Derek Brown. First published: 26 October 2009. https://doi.org/10.1002/etc.5620170112_15.
- 28 Sharma, R., Eklund, J., Barnes, M. et al. The impact of terrestrial protected areas on vegetation extent and condition: a systematic review protocol. Environ Evid 9, 8 (2020).
- 29 Sharma, R., Eklund, J., Barnes, M. et al. The impact of terrestrial protected areas on vegetation extent and condition: a systematic review protocol. Environ Evid 9, 8 (2020).

Оцінювання

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська к/р)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)
30%	40%	30%
Опитування під час занять – 50 балів (5 тем по балів). Модульна контрольна робота – 50 балів	Опитування під час занять – 30 балів (3 теми по 10 балів). Письмова робота 70 балів	Написання КПЗ (вибір теми, складання плану, написання роботи) – 60 балів. Захист КПЗ = 30 балів. Оцінка за тренінг = 10 балів.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом